

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΑ

Η Κίνα μπορεί συχνά να παρουσιάζει ευκαιρίες για τους Έλληνες εμπόρους/επιχειρηματίες, εντούτοις η συνεργασία αυτή μπορεί να κρύβει κινδύνους. Δυστυχώς είναι συχνό το φαινόμενο επιχειρήσεων που είτε πέφτουν θύματα απάτης, είτε οδηγούνται σε οικονομική ζημία από τη μη εκπλήρωση των συμφωνηθέντων εκ μέρους της κινεζικής εταιρείας, ενίοτε ακόμη και μετά από μακροχρόνια συνεργασία. Στη συχνότητα του φαινομένου συμβάλλει και το μέγεθος της κινεζικής οικονομίας.

Ελπίζουμε ο κάτωθι συνοπτικός οδηγός να φανεί χρήσιμος για την αποφυγή κακοτοπιών.

1. Πρόληψη – Έλεγχος εταιρείας

Ως γνωστόν, το προλαμβάνειν είναι καλύτερο του θεραπεύειν. Σε πολλές περιπτώσεις, οι Έλληνες έμποροι αναζητούν Κινέζους αντισυμβαλλόμενους μέσω του διαδικτύου ή μέσω εκθέσεων τις οποίες επισκέπτονται. Επιβάλλεται μεγάλη προσοχή σε περιπτώσεις που οι όροι συνεργασίας ή τα περιθώρια κέρδους φαίνονται υπερβολικά δελεαστικά. Σε κάθε περίπτωση, ένας πρώτος έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί από την Αρμόδια Ελληνική Προξενική Αρχή (εν προκειμένω το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Σαγκάης) ή κάποιον δικηγόρο, ως προς την εγγραφή της εταιρείας στα Μητρώα Εταιρειών.

Ο έλεγχος αυτός εξαντλείται στη διαπίστωση ύπαρξης της εταιρείας, την ημερομηνία ίδρυσής της, το αρχικό κεφάλαιο και τον νομικό εκπρόσωπο. Ακόμη και αν τα ανωτέρω δεν διασφαλίζουν την φερεγγυότητα της εταιρείας, σίγουρα αποτελούν μια πρώτη ένδειξη. Έχει παρατηρηθεί πως σε πολλές περιπτώσεις δεν υφίσταται καν εταιρεία. Επίσης, μία παλαιότερη και μεγαλύτερη εταιρεία είναι προφανώς πιο αξιόπιστη σε σχέση με μια νεοσύστατη.

Αντίγραφο της άδειας λειτουργίας της εταιρείας καθώς και της ταυτότητας ή διαβατηρίου του νομικού εκπροσώπου της εταιρείας αποτελούν επιπλέον εχέγγυα, τα οποία δέον να ζητηθούν, ιδίως εφόσον προχωρήσει η συνεργασία.

Για ακόμα μεγαλύτερη εξασφάλιση, οφείλει ο Έλληνας έμπορος/επιχειρηματίας να επιδιώκει, ο ίδιος ή μέσω δικηγόρου, επί τόπου έλεγχο στις κτιριακές εγκαταστάσεις (γραφείο, εργοστάσιο, κτλ). Έχει παρατηρηθεί πως κτιριακές εγκαταστάσεις που παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα ή στο έντυπο φυλλάδιο τους, δεν ανταποκρίνονται συχνά στην πραγματικότητα. Συνιστάται λοιπόν, προσοχή, ιδίως στην περίπτωση που ο Κινέζος αντισυμβαλλόμενος αποφεύγει να δεχθεί τον Έλληνα έμπορο στα γραφεία του.

2. Επικοινωνία

Η επικοινωνία του Έλληνα επιχειρηματία με τον Κινέζο συνεργάτη του θα πρέπει να γίνεται με την καλύτερη δυνατόν διασφάλιση, ήτοι:

- ηλεκτρονική διεύθυνση εταιρείας και όχι hotmail, yahoo κτλ. που παραπέμπει σε προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση. Σημαντικό είναι το e-mail της εταιρείας να ομοιάζει στο δεύτερο μέρος του (δηλ. μετά το @) με την ιστοσελίδα της εταιρείας.

- η τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας να παραπέμπει σε σταθερή γραμμή και όχι σε αριθμό κινητής τηλεφωνίας. Τα κινητά τηλέφωνα διαθέτουν, πέραν του τετραψήφιου κωδικού της χώρας (0086) επιπλέον 11 αριθμούς ενώ τα σταθερά 10 (συμπεριλαμβανομένου του διψήφιου κωδικού της πόλης, όπως για παράδειγμα η Σαγκάη έχει τον κωδικό 21).

Παράδειγμα σταθερής γραμμής περιοχής πόλης Σαγκάης: +86-21-66982790

Παράδειγμα γραμμής κινητής τηλεφωνίας στην Κίνα: +86-136-11830244

- Στην ιστοσελίδα της εταιρείας θα πρέπει να αναφέρονται στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνα και ηλεκτρονικές διευθύνσεις) ως ανωτέρω.

Η ηλεκτρονική αλληλογραφία, για να αποτελέσει αποδεικτικό μέσο στα Κινέζικα Δικαστήρια θα πρέπει να είναι θεωρημένη από Συμβολαιογράφο, κάτι το οποίο δεν είναι εύκολο. Επομένως, για σημαντικά ζητήματα, είναι προτιμητέα η ηλεκτρονική τηλεομοιοτυπία (fax).

3. Συμβόλαιο συνεργασίας

Είναι πολύ σημαντικό σε μια διεθνή συνεργασία να υπάρχει γραπτό συμβόλαιο (ιδιωτικό συμφωνητικό), οποίο να εξασφαλίζει τα δικαιώματα τόσο του αγοραστή όσο και του πωλητή, περιλαμβάνοντας και ρήτρα περί μη εκπλήρωσης ή μη προσήκουσας εκπλήρωσης, με πρόβλεψη για διαιτησία. Σε κάθε περίπτωση μια γραπτή συμφωνία αποτελεί ένα είδος εγγύησης ότι υπάρχει μια ελάχιστη σοβαρότητα και αξιοπιστία στην προσέγγιση της συνεργασίας.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, δέον είναι να μελετήσει τους όρους της συμβάσεως κάποιος δικηγόρος, ώστε να γνωμοδοτεί αν είναι σύννομοι με το Κινεζικό δίκαιο. Σε καμία περίπτωση να μη βασιστεί ο Έλλην αντισυμβαλλόμενος σε υπόσχεση της κινεζικής πλευράς για παρέμβαση κάποιας υψηλά ιστάμενης γνωριμίας του με σκοπό την παράκαμψη/παραβίαση κάποιου νόμου, ώστε να εκτελεσθεί κάποιος όρος της συμβάσεως.

Αν η σύμβαση των μερών είναι σε δύο γλώσσες, η Κινεζική θεωρείται πως υπερισχύει. Οφείλει κανείς να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των δύο κειμένων.

Κατά τη σύναψη της συμφωνίας, είναι αναγκαίο ο Έλληνας έμπορος/επιχειρηματίας να απαιτεί τη συμβολαιογραφική θεώρηση της υπογραφής του αντισυμβαλλομένου ώστε σε περίπτωση δικαστικής διαμάχης να μπορεί να γίνει αποδεκτή η σύμβαση τους από τα Δικαστήρια. Επειδή η Κίνα δεν είναι συμβαλλόμενη χώρα στη Συμφωνία της Χάγης (apostille), η θεώρηση πρέπει να γίνει κατά σειρά από συμβολαιογράφο, το Υπουργείο Εξωτερικών Κίνας (ή παράρτημα αυτού) και την ελληνική Προξενική Αρχή.

Κατάλογος δικηγορικών γραφείων που ασχολούνται μπορεί να σας αποσταλεί κατόπιν σχετικού αιτήματος.

4. Επιστασία φορτίων

Στην πώληση εξ αποστάσεως μεγάλη σημασία έχει η επιστασία της παραγγελίας από αξιόπιστο ενδιάμεσο που ενεργεί εξ ονόματος και για λογαριασμό του αγοραστή και μπορεί να τον εξασφαλίσει από σοβαρούς κινδύνους (εξαπάτησης, ελαττωματικότητας προϊόντων, αδυναμίας χρήσης των προϊόντων, σε περίπτωση που χρειάζονται τεχνική υποστήριξη και αυτή, τελικά, δεν δίνεται από τον πωλητή, κ.α.).

Σε περίπτωση παραγγελίας και αποστολής εμπορευμάτων από την Κίνα, δέον είναι να ζητήσει ο Έλλην αντισυμβαλλόμενος τις υπηρεσίες εταιρείας που ελέγχει πως τα εμπορεύματα που

αποστέλλονται είναι τα συμφωνηθέντα βάσει της συμβάσεως. Φυσικά η επιστασία έχει κάποιο κόστος, οπότε ο Έλληνας επιχειρηματίας πρέπει να σταθμίσει πολύ προσεκτικά το κόστος αυτό με το ενδεχόμενο ρίσκο. Σε κάθε περίπτωση, από πλευράς μας θεωρούμε πως η διασφάλιση είναι προτιμότερη, έστω και με κάποια οικονομική επιβάρυνση. Κατάλογος σχετικών εταιρειών μπορεί να σας αποσταλεί κατόπιν σχετικού αιτήματος.

5. Πληρωμές

Δεν συνιστάται η καταβολή μέρους ή όλου του ποσού της συμφωνίας πριν την ολοκλήρωση της επιστασίας. Απαίτηση ή επιμονή της κινεζικής εταιρείας για την προκαταβολή ολόκληρου του ποσού, θεωρείται ιδιαίτερα επικίνδυνη.

Σε ότι αφορά τις πληρωμές, οφείλει ο Έλλην αντισυμβαλλόμενος να δείχνει περισσότερη επιμέλεια στην περίπτωση που ο Κινέζος αντισυμβαλλόμενος του ζητάει να εκτελείται η πληρωμή μέσω εταιρειών όπως η Western Union, ή σε offshore τραπεζικό λογαριασμό (σημείωση: μπορεί να είναι λογαριασμός offshore στο όνομα της κινεζικής εταιρείας, παρεχόμενος από κινεζική τράπεζα). Το φυσιολογικό είναι πως η πληρωμή θα πρέπει να γίνεται σε κατάσταση τραπέζης που βρίσκεται στην περιοχή της καταστατικής έδρας της κινεζικής εταιρείας. Επιπλέον, μία εξουσιοδότηση από πλευράς κινεζικής εταιρείας για προσέγγιση Τραπεζής, όπου διατηρείται ο εταιρικός λογαριασμός και στον οποίο θα γίνει η πληρωμή παρέχει επιπλέον ασφάλεια. Ο Έλληνας επιχειρηματίας δύναται, με αυτόν τον τρόπο, να ελέγξει εάν ο λογαριασμός κατάθεσης ανήκει στην εν λόγω κινεζική εταιρεία.

Σε περίπτωση που ο Κινέζος αντισυμβαλλόμενος ζητήσει από τον Έλληνα να του αποστείλει κάποιο ποσό (προκαταβολή ή εξόφληση) σε άλλο τραπεζικό λογαριασμό με την πρόφαση πως ο λογαριασμός δεν λειτουργεί προσωρινά, συνιστάται ο Έλληνας αντισυμβαλλόμενος να επικοινωνήσει άμεσα τηλεφωνικώς με τον Κινέζο, καθώς είναι πιθανό ο λογαριασμός ηλεκτρονικής του αλληλογραφίας να έχει παραβιαστεί. Σε καμία περίπτωση να μη δεχθεί να στείλει χρήματα σε άλλο τραπεζικό λογαριασμό πλην του αρχικώς συμφωνηθέντος.

Σε περίπτωση που ο Έλλην αντισυμβαλλόμενος παρέχει υπηρεσίες/προϊόντα σε Κινέζο αντισυμβαλλόμενο, θα πρέπει να εξασφαλίσει όσο το δυνατόν καλύτερα πως θα εκτελεστεί η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος. Αν είναι αποδεκτή η πληρωμή μέσω L/C, θα ήταν, σαφώς, προτιμητέα.

6. Επίλυση διαφορών – διαιτησία

Για την αντιμετώπιση της απάτης, πρακτικά, η μόνη δυνατότητα που έχει κανείς, είναι να κινηθεί νομικά εναντίον της εταιρίας / προσώπου που τον εξαπάτησε, γεγονός που προϋποθέτει τη λήψη υπηρεσιών κάποιου τοπικού δικηγορικού γραφείου. Μη εξαντλητικός κατάλογος κινεζικών δικηγορικών γραφείων καθώς και Ελλήνων δικηγόρων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Σαγκάης, μπορεί να σας παρασχεθεί κατόπιν σχετικού αιτήματος. Σημειώνεται, πάντως, ότι συνήθως η δικαστική επίλυση της διαφοράς είναι οικονομικά ασύμφορη και χρονοβόρα, οπότε τονίζουμε και πάλι τη σημασία της πρόληψης.

Στην περίπτωση εμπορικών διαφορών, μπορεί να καταφύγει κανείς και σε διαιτησία ή διαμεσολάβηση (η διαφορά μεταξύ των δύο είναι ότι στην δεύτερη οι αποφάσεις δεν είναι δεσμευτικές για τα μέρη). Προϋπόθεση είναι να υπάρχει ρήτρα διαιτησίας στο συμβόλαιο, την

οποία και προτείνουμε, σε οποία περίπτωση μπορεί να προσφύγει και η μία εταιρεία μονομερώς. Εφόσον δεν υπάρχει ρήτρα διαιτησίας, μπορεί κανείς να προσφύγει μόνο με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο πλευρών.

Στη Σαγκάη λειτουργούν οι ακόλουθοι Οργανισμοί διαιτησίας (ο πρώτος) ή διαμεσολάβησης (οι άλλοι δύο) εμπορικών διαφορών:

1. Shanghai International Arbitration Center (SHIAC)

Address: 7-8F, Jinling Mansion, No.28, Jinling Road (W), Shanghai, Tel: +86 21-6387 5588, Fax: +86 21-6387 7070, Website: www.shiac.org, E-mail: info@shiac.org

2. CCPIT Shanghai Mediation Center

Address: 9F, Jinling Mansion, No.28, Jinling Road (W), Shanghai, Tel: +86 21-53060228*9103 / 9108, Fax: +86 21-53511621, Website: www.cpitsh.org, Email: mediation@cpitsh.org

3. Shanghai Commercial Mediation Center

Address: Unit A, No. 5, Lane 2525, Binjiang Ave, Pudong New Area, Shanghai, [Tel: +86 21-50151866](tel:+862150151866), Fax: +86 21- 50151866, Website: www.scmc.net.cn, Email: info@scmc.org.cn

Η ρήτρα διαιτησίας για το SHIAC, για την οποία το SHIAC δεν χρειάζεται να λάβει γνώση εκ των προτέρων, μπορεί να έχει την ακόλουθη μορφή:

“Any dispute arising from or in connection with this Contract shall be submitted to Shanghai International Economic and Trade Arbitration Commission/ Shanghai International Arbitration Centre for Arbitration”.

Επίσης, λειτουργεί στην Αθήνα η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία Ελληνικό Κέντρο Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας, που έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας με το Κέντρο Διαμεσολάβησης του κινεζικού Επιμελητηρίου China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT), για την αμοιβαία προώθηση της διαιτησίας ως μέσο επίλυσης εμπορικών διαφορών και την αντιμετώπιση ανάλογων περιπτώσεων.

Λεπτομέρειες και στοιχεία επικοινωνίας για τα δύο κέντρα είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες www.hellenic-mediation.gr και <http://adr.ccpit.org/english/index.aspx>

Για πληρέστερη ενημέρωση, παρακαλούμε να αναφερθείτε στον Επιχειρηματικό Οδηγό για την Κίνα, τον οποίο μπορείτε να βρείτε στη διαδικτυακή πύλη Agora του Υπουργείου Εξωτερικών (www.agora.mfa.gr) ή να ζητήσετε απευθείας πληροφόρηση από το Γραφείο μας (ecocom-shanghai@mfa.gr).

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Σαγκάης